

Dorobek, Franciszek

Otwarcie nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego

Notatki Płockie 21/2-85, 3-16

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Otwarcie nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego

I.

Otwarcie w dniu 11 kwietnia 1976 roku nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego posiada szczególny wymiar i stanowi znaczący fakt kulturowy w życiu umysłowym społeczeństwa naszego miasta i regionu. Wyraziście rysuje się to na ogólnym tle sytuacji bibliotek i czytelnictwa w województwie płockim oraz roli i funkcji spełnianych przez Towarzystwo Naukowe Płockie.

Wielce pouczające są dane odnoszące się do bibliotek publicznych, ich liczebności, wielkości księgozbiorów, ilości czytelników i wypożyczeń książek.

Pod względem liczby bibliotek i filii województwo płockie zajmuje 36 miejsce wśród 49 nowych jednostek administracyjnych w kraju. Posiada jednakową ich ilość z województwem skierniewickim. A więc baza biblioteczna jest tutaj więcej niż skromna. Podobnie kształtuje się sprawa liczebności księgozbiorów. Województwo płockie zajmuje tu 35 miejsce i posiada równorzędną ilość woluminów (956 tys.) z województwem krośnieńskim oraz 33 miejsce, jeśli chodzi o liczbę woluminów przypadających na 1000 mieszkańców.

Całkiem odmiennie kształtuje się pozycja województwa w ilości czytelników przypadających na 1000 mieszkańców. Zajmuje to województwo pierwsze 13 miejsce i wyraźnie przoduje. Związane to jest z silnie rozwiniętą siecią punktów bibliotecznych. Pod tym względem region płocki stoi na 15 pozycji w kraju. Silny niedobór łazy, jej niski nieraz poziom wyrównywany jest ośmiarą pracą bibliotekarzy.

Odłęzną przyczynę w życiu umysłowym miasta i województwa zajmuje Biblioteka im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego. Składa się na to długi szereg przesłanek, których wyliczanie zabrałoby zbyt dużo miejsca. Wskażemy najważniejsze:

1. Biblioteka Towarzystwa Naukowego, obok Biblioteki Seminarium Duchownego, należy do najstarszych bibliotek w mieście i w województwie. Powstała w 1820 r. i wkrótce połączyła się z biblioteką Szkoły Wojewódzkiej z księgozbiorem Towarzystwa. Wniosek w sprawie połączenia wysłano 3 czerwca 1820 r. do Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Pu-

Hall I piętra. Na prawo wejście do czytelnictwa -pracowni

blicznego, które pismem z dnia 21 września 1821 roku L. 7097 wyraziła zgodę na połączenie obu bibliotek. Biblioteka przyjęła nazwę „Biblioteka Publiczna i Szkolna Województwa Płockiego”.

Po zawieszeniu działalności Towarzystwa w 1830 r. i rusyfikacji szkoły Biblioteka w 1899 roku została wywieziona do Akademii Nauk w Petersburgu. Część zbiorów, dzięki staraniom Stefana i Haliny Rutskich, rewindykowano w okresie II Rzeczypospolitej.

Nazwę swoją Biblioteka Towarzystwa wzięła od nazwiska rodziny głównego ofiarodawcy zbiorów, syna Gustawa Zielińskiego, autora „Kirgiza” i wychowanka Szkoły Wojewódzkiej Płockiej. Józef Zieliński będąc u schyłku życia postanowił bibliotekę po ojcu przekazać którejś z instytucji polskich w Płocku, która by udostępniła jej zbiory społeczeństwu miasta pozbawionemu w okresie zaborów tego rodzaju placówek polskich. Chciał bowiem w ten sposób najlepiej uczcić pamięć Gustawa Zieliń-

Hall i schody na drugie piętro. Obrazy: Leona Słowińskiego „Książę Konrad I Mazowiecki” (1947) i Tadeusza Zaremby „Nie rozdziobią nas kruki i wrony” (1975)

skiego. W roku 1902 Józef Zieliński, właściciel Skępego, zdecydował się na przekazanie daru. Po licznych dramatycznych nieraz perturbacjach, spoczywający w tymczasowo wynajętym od duchowieństwa lokalu, księgozbiór aktem fikcyjnej sprzedaży, sporządzonym 29 kwietnia 1907 roku przekazany został reaktywowanemu 23 marca 1907 Towarzystwu Naukowemu Płockiemu.

2. Biblioteka instytucjonalnie związana jest ze społecznym ruchem naukowym, jaki reprezentuje Towarzystwo Naukowe Płockie, stanowiąc tego Towarzystwa podstawową i najważniejszą agendę.

Już w pierwszym Statucie z 1820 roku, jego twórcy w sposób kompleksowy pragnęli urządzić sprawę produkcji, dystrybucji i czytelnicstwa w Płocku. W dziale I Zamiar Towarzystwa — czytamy:

2. „Ułatwiając współobywatelom sposoby nabywania i rozszerzenia pożytecznych wiadomości Towarzystwo starać się będzie:

- Zaprowadzić Bibliotekę i Księgarnię w Płocku.
- Podnosić niewiele znaczącą Drukarnią Płocką”.

I chyba dobrze się stało, że na drugiej stronie pięknie przez Pracownię Sztuk Plastycznych w Warszawie wykonanych zaproszeń na uroczystość otwarcia nowej siedziby Biblioteki w dniu 11 kwietnia 1976 r. wydrukowano wyjątki ze statutu i odezwy Towarzystwa Naukowego z 1820 r.

Jak ważną sprawą wydaje się dzisiaj wspólna troska o książkę: drukarza, księgarza, bibliote-

karza i dodajemy jeszcze ważne ogniwo — wydawcy — nie trzeba tego uzasadniać.

Biblioteka właśnie w 1907 roku była bezpośrednim bodźcem dla reaktywowania Towarzystwa. Na odwrócie pierwszej deklaracji członkowskiej, którą na pierwsze zebranie organizacyjne w dniu 23 marca 1907 r. przynieśli do sali Towarzystwa Rolniczego członkowie-założyciele, czytamy:

„Pierwszym, zadaniem być powinno stworzenie biblioteki naukowej publicznej, której podstawą stać się może przeznaczona dla Płocka przez śp. Gustawa Zielińskiego wielka księżnica”. Na zawsze prawdopodobnie pozostanie pierwszym zadaniem Towarzystwa zwiększenie księgozbioru, jego konserwacja oraz stworzenie doskonalszych warunków przechowywania i użytkowania.

3. Biblioteka w harmonijny sposób łączy w jedną całość różne elementy: księgozbioru o charakterze zabytkowym, księgozbioru naukowego, księgozbioru regionalnego spełniając w zależności od społecznych potrzeb rolę biblioteki publicznej, będąc zawsze warsztatem dla prowadzenia prac naukowych. W 1932 roku, kiedy to postanowiono nie obchodzić jubileuszu dwudziestolecia Towarzystwa, uczczono to zdarzenie otwarciem pracowni-czytelni w której wyodrębniono specjalny dział druków dotyczących Płocka lub w Płocku wydanych tzw. „Płociana”. Przy pracowni tej otwarto także wypożyczalnię książek. Po okupacji hitlerowskiej, gdy społeczeństwo, a zwłaszcza nauczyciele i młodzież pozbawieni byli książki polskiej, ocalałe od zagłady zbiory udostępniono mieszkańcom Płocka.

12 lutego 1945 roku — w 3 tygodnie po wyzwoleniu Płocka — została otwarta biblioteka i czytelnia dla wszystkich. Była pierwszą i jedyną przez przeciąg kilku miesięcy.

18 stycznia 1948 roku w obecności delegata Ministra Oświaty Janiny Dembowskiej i prof. dr. Juliana Krzyżanowskiego otwarto pracownię humanistyczną.

Nakładem dużych środków uruchomiono po trudnym okresie lat 1949—1951 nowoczesnie wyposażoną pracownię, która z powodzeniem służyła do czasu otwarcia nowego zespołu czytelni-pracowni w nowej siedzibie domu „Pod Cpatrnością” przy Pl. Narutowicza 2.

4. Biblioteka spełniała i spełnia rolę nośnika związku pokoleń w służbie społecznej ofiarności ludzi i instytucji; w pomnażaniu księgozbioru i wyposażenia.

Ostatnie bez mała dziesięciolecie znamionuje dynamiczny rozwój biblioteki. Tempo wzrostu księgozbioru obrazuje poniższe zestawienie:

Lata	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975
%	100,0	101,9	100,3	103,1	104,9	108,5	113,0	117,9	123,7

W ciągu trzydziestu lat księgozbiór podwoił się. W 1945 roku wynosił szacunkowo ponad

Czytelnia-pracownia Biblioteki (26 miejsc, I piętro). Wystrój nowoczesnie urządzonego wnętrza wykonały Zakłady Stolarki Budowlanej „STCLBUD” w Płocku i Zakłady Ceramiki Stołowej we Włocławku

70.000 woluminów, a na dzień 31.XII.1975 zawiera 150.500 woluminów. Niewielkie zwiększenie księgozbioru w 1969 roku w stosunku do 1967 r. (wzrost o 300 woluminów) oraz zmniejszenie w stosunku do 1968 r. (2000 woluminów) było skutkiem sprzedaży części dułętów antykwariatowi w Bydgoszczy oraz wyeliminowanie ze zbiorów książek bezwartościowych.

Obok ofiarności społecznej ważnym źródłem w powiększeniu zbiorów są zakupy nowości. Biblioteka, zwłaszcza naukowa, bez systematycznych zakupów nie może sprostać swoim zadaniom i pełnić funkcji warsztatu naukowego. Do 1968 roku wielkość kwot przeznaczonych na nowe książki była raczej symboliczna. Ostatnie dosłownie lata miały decydujący wpływ na wydatkowanie sum na zakupy. Dynamika tych wydatków jest imponująca.

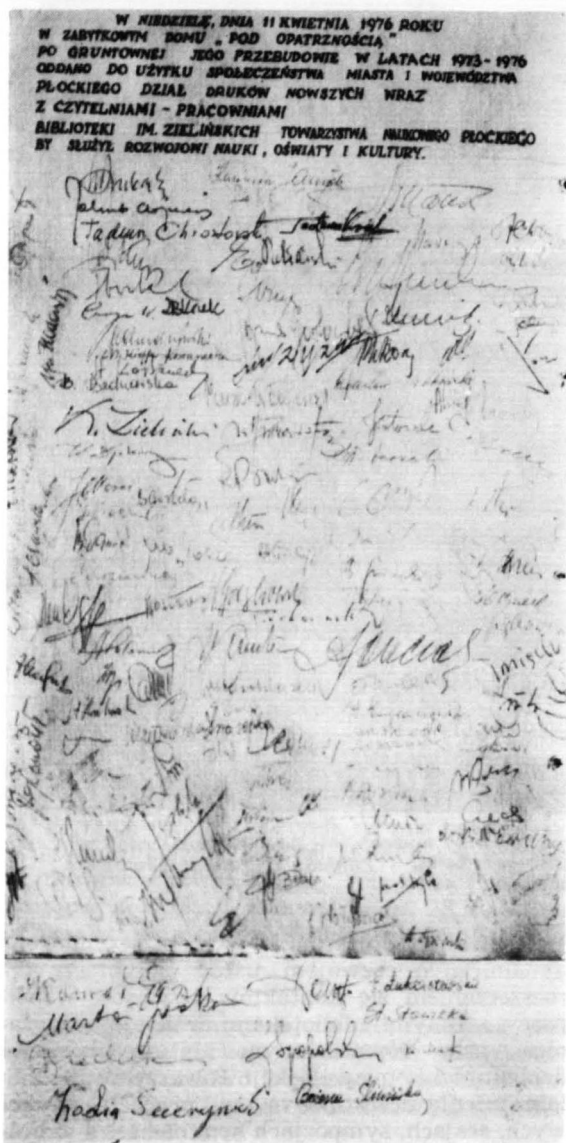
Lata	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975
%	100,0	116,5	151,4	257,5	303,6	573,6	981,1	825,7	242,3

W ostatnich również trzech latach wzrosła liczba korzystających z pracowni naukowej w Bibliotece. Lata 1969 i 1970 odznaczają się obniżoną frekwencją; stanowiły bowiem okres, w którym dokonywano remontu gmachu i instalacji centralnego ogrzewania.

Lata	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975
%	100,0	102,6	64,6	65,2	97,6	97,6	112,8	133,4	129,7

Te ewidentne czynniki wzrostu pomnożone dynamicznym rozwojem usług bibliotecznych, rozszerzeniem się kontaktów i więzów współpracy z innymi bibliotekami w kraju i zagranicą, przy równoczesnym zintensyfikowaniu działalności komisji i sekcji Towarzystwa; wielokrotne uczestnictwo w pracach naukowych, sesjach, sympozjach seminariach i zebraniach, większej o 364,7% w stosunku do 1967 roku liczby członków, wywołały „kryzys pomieszczeń”. Dla potrzeb właśnie księgozbioru już przed I wojną światową Zarząd Towarzystwa, wykonując uchwałę Ogólnego Zgromadzenia Towarzystwa z dnia 22 lutego 1908 roku, nabył zabytkowy pochodzący z XV wieku, gotycki budynek wraz z oficynami przy Pl. Narutowicza 8. Bezdomna dotąd Biblioteka znalazła pomieszczenia. Służyły one i służą do chwili obecnej i służyć będą nadal płockiej książnicy. Oprócz biblioteki w gmachu mieści się siedziba władz Towarzystwa, zespół administracyjny, wydawniczy oraz klubowy. Przez z górą 50 lat szereg sal zajmowało tu Muzeum Historyczne Towarzystwa.

Nabyty w 1830 roku dom „Pod Opatrznością”, od początku 1930 r. do 1972 roku był kolejno siedzibą: Muzeum Przyrodniczo-Etnograficznego TNP im. Prezydenta RP prof. dr. Ignacego Mościckiego (eksponaty, które w dużej części zniszczyli okupanci) oraz przyjętego przez Pań-

Podpisy 140 uczestników uroczystości w książce pamiątkowej Towarzystwa (prowadzonej od 1912 roku)

stwo od Towarzystwa w 1949 roku w zarząd i użytkowanie Muzeum, zwanego później Muzeum Mazowieckim.

W spadku po małżonkach Macieszach TNP otrzymało w 1953 r. wprawdzie dwa budynki mieszkalne (frontowy i oficyna) przy ul. Sienkiewicza 41, lecz nie nadawały się one na adaptację dla celów bibliotecznych.

Pozornie, mimo znacznego stanu posiadania pomieszczeń, sytuacja w jakiej od lat znajdowała się biblioteka i czytelnia-pracownia, była bardzo krytyczna. Podjęte, energiczne prace modernizacyjne w budynku przy Pl. Narutowicza 8, nieznacznie tylko łagodziły ciasnotę, natomiast zadania i potrzeby rosły w szybkim tempie.

Przeniesienie w 1972 roku z domu „Pod Opatrnością” zbiorów Muzeum Mazowieckiego do

nowych specjalnie dla potrzeb muzealnych zrekonstruowanych pomieszczeń w Zamku Książąt Mazowieckich, zarysowało możliwość przystosowania lokali tego domu dla Biblioteki im. Zielińskich TNP. Wtedy ówczesne Prezydium Miejskiej Rady Narodowej powzięło decyzję wykerzystania gmachu dla potrzeb księgozbioru. Dom „Pod Opatrnością” wrócił w użytkowanie jego właściciela Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Przedsiębiorstwa i instytucje przystąpiły z wielką energią do prac projektowych, a później budowlanych i montażowych, aby w sposób najlepszy i najbardziej przemyślany stworzyć godną „lecnicę ducha” jak brzmiał na stronie drugiej zaproszenia, pod reprodukcją frontu domu „Pod Opatrnością” grecki napis. Te prace w trzy lata przyniosły w efekcie rzecz piękną.

Otwarcie w dniu 11 kwietnia 1976 r. nowej siedziby Biblioteki rozpoczęło proces likwidacji „kryzysu pomieszczeń” dla książek w Towarzystwie Naukowym Płockim, w Płocku i województwie płockim.

II.

W niedzielę 11 kwietnia 1976 r. w zmodernizowanym z wielką pieczołowitością domu „Pod Opatrnością” zebrał się licznie przedstawiciele władz politycznych i administracyjnych województwa płockiego i miasta Płocka, goście z miasta i z całego kraju, członkowie Towarzystwa Naukowego.

W wyłożonej w przedsionku Księżde Pamiątkowej pod napisem następującej treści:

„W niedzielę dnia 11 kwietnia 1976 roku w zabytkowym domu „Pod Opatrnością” po gruntownej jego przebudowie w latach 1973—1976 oddano do użytku społeczeństwu Miasta i Województwa Płockiego Dział Druków Nowszych wraz z czytelniami-pracowniami Biblioteki im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego, by służył rozwojowi Nauki, Oświaty i Kultury” 140 uczestników uroczystości złożyło swoje podpisy. Otrzymali pięknie wykonany druk bibliofilski, wykonany w 300 egzemplarzach przez Oficynę Drukarską Książnicy Miejskiej im. M. Kopernika w Toruniu, zadedykowany: „Inicjatorom, Projektantom, Wykonawcom, Darczyńcom i Fundatorom — wszystkim, którzy swą życzliwością, radą, pracą zawodową i społeczną oraz środkami materialnymi przyczynili się do odrestaurowania, przystosowania i uruchomienia nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Wydawnictwo to przygotowali do druku: Jakub Chojnacki i Stanisław Kostanecki, opracował graficznie: Zygfryd Gardzielewski, a ilustrował Stanisław Makuliński.

Druk bibliofilski zawiera pięknie wykonane reprodukcje: frontonu domu „Pod Opatrnością” — nowej siedziby Biblioteki, fragment gmachu Towarzystwa Naukowego przy Pl. Narutowicza 8 wraz z pomnikiem Ludwika Krzywickiego oraz nie drukowany dotąd utwór Gustawa Zie-

11 kwietnia 1976 r.: prezes TNP dr inż. Jakub Chojnacki wygłasza okolicznościowe przemówienie do zaproszonych na otwarcie Biblioteki gości.
 N/z: od lewej: mgr Henryk Rybak — prezydent m. Płocka, mgr Kazimierz Janiak — wojewoda płocki, mgr Tadeusz Kruk — wiceprzewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej i II sekretarz KW PZPR, doc. dr Witold Stankiewicz — prezes Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i dyrektor Biblioteki Narodowej, dr Włodzimierz Paliński — przedstawiciel Ministra Kultury i Sztuki, Jan Gorczyca — wicewojewoda płocki, mgr Stanisław Kostanecki — dyrektor Biblioteki im. Zielińskich TNP

lińskiego pt. „List do Dominika Dziewanowskiego” a także facsimile autografu tego listu.

O godzinie 12 rozpoczęły się uroczystości otwarcia nowej siedziby. Zabrał głos prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego dr inż. Jakub Chojnacki.

Ze względu na wagę wystąpienia, jego treść i powiązanie z wystąpieniami gości, którzy w trakcie przemówienia prezesa zabierali głos, przytaczamy je w całości.

**SZANOWNI, MILI GOŚCIE!
 CZŁONKOWIE TOWARZYSTWA NAUKOWEGO PŁOCKIEGO!**

W warunkach zaboru i niewoli, przy braku państwowych instytucji powołanych do rozwoju polskiej nauki i kultury światli mieszkańcy tej ziemi samorzutnie tworzyli nowe formy organizacyjne, kulturze ojczystej służące. W ten sposób za przykładem Warszawy, Krakowa i Lublina powstało przed 156 laty u nas w Płocku Towarzystwo Naukowe.

Jedną z pierwszych jego inicjatyw było założenie własnej Biblioteki. Po latach pomyślności, a częściej przeciwności, Biblioteka przetrwała do dziś i stanowi podstawowy warsztat

pracy naukowej Towarzystwa. Nosi ona nazwę swego najhjojniejszego darczyńcy — rodziny Zielińskich ze Skępego.

Pochodzące z darów i zakupów zbiory Biblioteki wzrosły w Polsce Ludowej więcej niż dwukrotnie, a mianowicie z 70.000 woluminów w 1939 r.r do ponad 150.000 obecnie.

Nic więc dziwnego, że warunki ich przechowywania w dotychczasowych coraz ciasniejszych przez to pomieszczeniach stale się pogarszały — ze szkodą dla samych zbiorów jak również i osób korzystających z Biblioteki.

Dlatego też po uwolnieniu przez Muzeum Mazowieckie zabytkowego domu „Pod Opatrznością”, stanowiącego od 1930 r. własność Towarzystwa, postanowiono zaadaptować ten dom na siedzibę Biblioteki. I dzisiaj spotykamy się na pięknej uroczystości oddania do użytku jej nowej siedziby, w której znajdują pomieszczenia tzw. druki nowsze (od 1801 r.) i czasopisma.

Serdecznie witam drogich gości, którzy zaszczytili nas osobistym uczestnictwem w uroczystości otwarcia Biblioteki.

W szczególności witam pana mgr. Kazimierza Janiaka — Wojewodę Płockiego, mgr. Tadeusza Kruka — Wiceprzewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej i Sekretarza Komitetu Woj-

Czytelnia-pracownia Biblioteki dla samodzielnych pracowników nauki

wódzkiego PZPR, Przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej i I sekretarza KM PZPR mgr. Lecha Majewskiego, mgr. Henryka Rybaka — Prezydenta miasta Płocka.

Witam przedstawiciela Ministra Kultury i Sztuki pana dyrektora dr. Lecha Palińskiego.

Serdecznie witam wybitnego uczonego prof. dr. Konrada Górskiego — członka rzeczywistego PAN i prezesa Towarzystwa Naukowego w Toruniu, doc. dr. Witolda Stankiewicza — dyrektora Biblioteki Narodowej w Warszawie i prezesa Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz prof. dr. Czesława Madajczyka — dyrektora Instytutu Historii PAN.

Niezmiernie nam miło, że na uroczystość przybył także bard Ziemi Mazowieckiej, członek honorowy TNP — Stefan Gołębiowski z Bieżunia.

Witam naczelników miast województwa płockiego.

Zarząd TNP otrzymał listy i depesze:

Od ministra prof. dr. Jana Grubeckiego, członka PKWN, związanego swą przedwojenną działalnością z tym gmachem, depezę treści następującej:

Towarzystwo Naukowe Płockie
prezes Jakub Chojnacki

Przeszkody nie pozwalają mi przybyć na uroczystość wznowienia siedziby Towarzystwa, która służyła przed wojną naszym zebraniom dyskusyjnym nad rozbudową techniczno-gospodarczą starej stolicy Mazowsza. Życzę serdecznie dalszego pomyślnego rozwoju.

JAN MICHAŁ GRUBECKI — członek Towarzystwa od 1936 roku.

Od ministra Sprawiedliwości, prof. dr. Jerzego Bafii list:

Warszawa, dnia 9 kwietnia 1976 r.

Obywatel

dr inż. Jakub Chojnacki

Prezes Towarzystwa Naukowego
Płockiego

Dziękuję za zaproszenie na otwarcie nowej siedziby biblioteki imienia Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego — z przykrością zawiadamiam, że wcześniej zaplanowane na ten dzień ważne czynności służbowe nie pozwalają mi na wzięcie udziału w tej doniosłej uroczystości. Pragnę tą drogą przekazać Obywatelowi Prezesowi i na Jego ręce wszystkim działaczom Towarzystwa jak najserdeczniejsze życzenia dalszych owocnych wyników w krzewieniu oświaty i rozwijaniu myśli naukowej na terenie pięknej ziemi płockiej.

prof. dr JERZY BAFIA

Od ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych mgr. inż. Adama Glazura list:

Prezes

Towarzystwa Naukowego Płockiego
dr inż. Jakub Chojnacki

Dziękuję uprzejmie za nadesłane zaproszenie na otwarcie nowej siedziby Biblioteki imienia Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego. Nie mogąc — ze względów służbowych — wziąć udziału w tej uroczystości przesyłam Towarzystwu — najstarszemu z działających w Polsce towarzystw naukowych — najlepsze życzenia dalszych osiągnięć w aktywizacji życia nauko-

wego i upowszechniania nauki i kultury wśród społeczeństwa Ziemi Płockiej.

mgr inż. ADAM GLAZUR

Warszawa, dnia 10 kwietnia 1976 r.

Od wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk i przewodniczącego Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, prof. dr. Mariana Mięśowicza list:

Kraków, dnia 6.04.1976 roku.

W. Pan

Dr inż. Jakub Chojnacki

Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego

W imieniu Prezydium Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie przesyłam najlepsze życzenia z okazji otwarcia nowej siedziby Biblioteki imienia Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego. Wyrażam nadzieję, że i w przyszłości działalność tej zasłużonej placówki będzie nawiązywała do chlubnych tradycji, które Bibliotece imienia Zielińskich i Towarzystwu Naukowemu Płockiemu wyznaczyły trwałe miejsce w dziejach polskiej kultury i nauki. Łączę wyrazy poważania

prof. dr MARIAN MIĘSOWICZ
Przewodniczący Oddziału

Od wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk prof. dr Witolda Nowackiego list:

Warszawa, dnia 30 marca 1976 r.

Zarząd Towarzystwa Naukowego Płockiego

Żałuję, że liczne obowiązki nie pozwalają mi na uczestniczenie w pięknej uroczystości otwarcia nowej siedziby Biblioteki Towarzystwa Naukowego Płockiego w roku bibliotek i czytelnictwa. Życzę dalszych osiągnięć i sukcesów w bogatej działalności Towarzystwa dotrzymującego kroku w dynamicznym rozwoju regionu płockiego.

WITOLD NOWACKI

Od rektora Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr. Zygmunta Rybickiego list:

Warszawa, dnia 12 kwietnia 1976 r.

Obywatel

dr inż. Jakub Chojnacki

Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego

Czując się zaszczyconym i wyróżnionym Waszym zaproszeniem, składam na Pana ręce, Panie Prezesie, serdeczne zań podziękowania, łącząc wyrazy najszczęśliwszego uznania dla dotychczasowych wspaniałych osiągnięć i sukcesów Towarzystwa Naukowego Płockiego. Życzę Wam, aby ambitne zamierzenia, jakie stawiacie przed Waszym Towarzystwem, realizowane były na

Fragment magazynów Biblioteki. Nietypowe metalowe regały (prawie 4 metry wysokości) wykonały Zakłady Stolarki Budowlanej „STOLBUD”, a 25 samojezdnych drabin wykonali w Fabryce Maszyn Zniwanych w Płocku członkowie Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich. Długość zainstalowanych półek (tącznie z typem międzynarodowym — 2 m wysokości) wynosi 1 202 metry bieżące

miarę wspaniałej 150-letniej tradycji i służyły rozwojowi kultury i oświaty Waszego regionu i całego kraju.

Rektor Uniwersytetu Warszawskiego
Prof. dr ZYGMUNT RYBICKI

Od dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, prof. dr Władysława A. Serczyka list:

Kraków, dnia 5 kwietnia 1976 r.

Szanowny Pan

dr inż. Jakub Chojnacki

Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego

W imieniu Pracowników Biblioteki Jagiellońskiej i swoim własnym składam Panu najserdeczniejsze gratulacje z okazji otwarcia nowej siedziby Biblioteki imienia Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego. Życzę Towarzystwu i Jego Bibliotece dalszych lat nieustannego i wspaniałego rozwoju, proszę o łaskawe przyjęcie facsimile przechowywanego w naszych zbiorach najstarszego druku krakowskiego „Kalendarza na rok 1474”. Ad multos annos!

Prof. dr hab. WŁADYSŁAW A. SERCZYK

Od dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej
w Warszawie, doc. dr. Jana Baculewskiego list:

Warszawa, dnia 7. VII. 1976 r.

Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego
Dr inż. Jakub Chojnacki

Przesyłając serdeczne gratulacje z okazji otwarcia nowej siedziby Biblioteki Towarzystwa Naukowego Płockiego pozwalam sobie skierować do jej zbiorów dar od Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie: Mapę geologiczną ziem polskich Stanisława Staszica z przyległymi jej dodatkami oraz Atlas historii starożytnej Joachima Lelewela. Mam nadzieję, że wysłana przesyłka dojdzie adresata w stosownym terminie. Kontynuując wysunięte z naszej strony propozycje współpracy pomiędzy Biblioteką Uniwersytecką a Biblioteką Towarzystwa w sprawie dokumentacji zbiorów płockich w księgozbiorze BUW pragnę poinformować Pana, że sporządziliśmy kopię kserograficzną spisu książek biblioteki gimnazjum płockiego, przekazanych Uniwersytetowi w r. 1898. Kopię tę będziemy mogli przesłać Bibliotece Towarzystwa po wyjaśnieniu spraw własnościowych. Obecnie kopia ta służy informacji o zbiorach płockich, którą przedkładamy Rektorowi naszej Uczelni.

Sądzę, że dla precyzji form dalszej współpracy byłyby pożyteczny bezpośredni roboczy kontakt z Dyrektorem Biblioteki Towarzystwa, do którego serdecznie zapraszamy.

Dyrektor
doc. dr JAN BACULEWICZ

Ponadto listy lub depeze gratulacyjne przesłali:

podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy, Plac i Spraw Socjalnych mgr Henryk Białczyński, Zarząd Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, prezes Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk — prof. dr Zdzisław Kaczmarek, Instytut Bałtycki — Instytut Badawczo-Naukowy w Gdańsku, dyrektor doc. dr Stanisław Potocki, prezes Towarzystwa Bibliofilów im. J. Lelewela w Toruniu dr Tadeusz Zakrzewski oraz członkowie honorowi Towarzystwa Naukowego Płockiego: poeta Stanisław Ryszard Dobrowolski, prof. dr Jerzy Pniewski, prof. dr Dionizy Smoleński i rodzina Lutynskich.

Po odczytaniu listów i depez dr inż. J. Chojnacki mówił dalej:

SZANOWNI PAŃSTWO!

Rok 1976 ogłoszony został rokiem bibliotek i czytelnictwa. Rok 1976 — to początek nowego etapu w kierunku dalszego rozwoju bibliotek, usprawnienia ich wielokierunkowej działalności, unowocześnienia wyposażenia i poprawienia

obsługi czytelników. Biblioteki jeszcze lepiej winny służyć społeczeństwu.

Przed 30 laty 17 kwietnia 1946 r. wydany został pierwszy w historii bibliotekarstwa polskiego akt prawny określający biblioteki jako mienie służące dobru wspólnemu. W 1968 r. Sejm uchwalił ustawę uznającą biblioteki za dobro narodowe oraz zapewniającą im możliwości rozwoju. Obecnie mamy w Polsce 9.000 bibliotek publicznych, w tym 282 — to biblioteki naukowe. Jedną z tych naukowych jest nasza Biblioteka im. Zielińskich. Gmach, który jej oddajemy, poprawi znacznie warunki pracy i możliwości korzystania ze zbiorów, choć wszystkich potrzeb nie zaspokoi.

Dzisiejszą uroczystość poprzedziła ponad 3-letnia niezwykle trudna, a często specjalistyczna praca wielu przedsiębiorstw, zakładów, instytucji i osób prywatnych.

Jest mi niezmiernie miło złożyć w imieniu Zarządu TNP serdeczne słowa podziękowań inicjatorom, projektantom, wykonawcom, darczyńcom i fundatorom, którzy „mente et malleo” — myślą i czynem przyczyniali się do odrestaurowania, przystosowania i uruchomienia tej nowej siedziby Biblioteki.

Przede wszystkim dziękuję byłemu wojewodzie warszawskiemu mgr. Franciszkowi Teklińskiemu za przyznanie 3.069.000 zł na koszty adaptacji i zainteresowanie się przebiegiem prac.

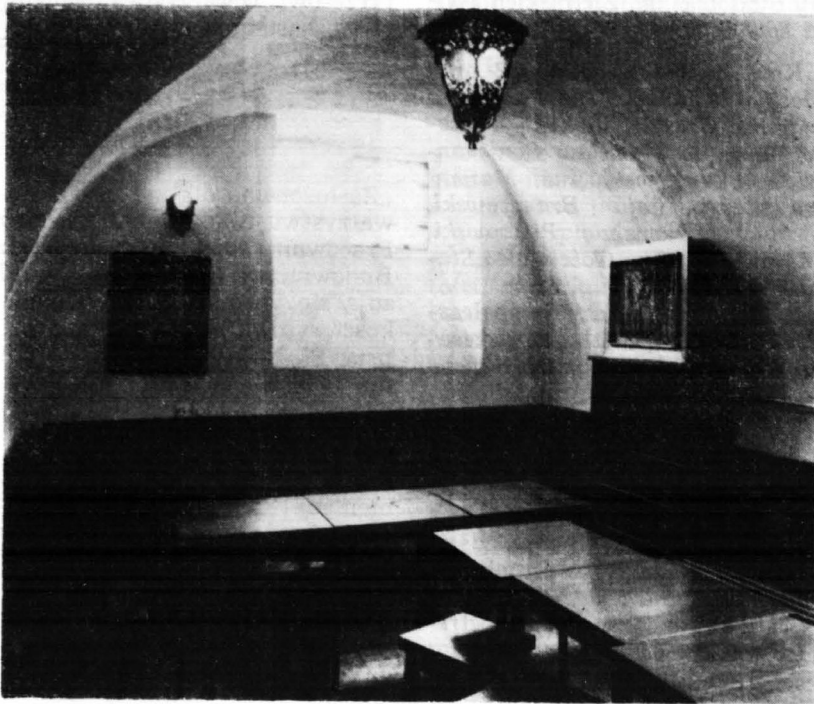
Dziękuję również obecnemu wojewodzie płockiemu, mgr. Kazimierzowi Janiakowi, który w 1972 r. jako ówczesny przewodniczący Prezydium MRN w Płocku — podjął decyzję o przyznaniu całego budynku na siedzibę Biblioteki, a następnie wspierał nas radą i pomocą.

Dziękuję dyrektorowi Płockiej Petrochemii prof. dr Włodzimierzowi Kotowskiemu za ufundowanie kosztem 1.789.901 zł wyposażenia wnętrz oraz regałów.

Szczególne słowa uznania należą się wykonawcom.

Generalnym było Przedsiębiorstwo Budownictwa Komunalnego, którego dyrektor inż. Mieczysław Bandurski tą trudną inwestycją interesował się osobiście.

Współdziałali: Przedsiębiorstwo Kamienia Budowlanego w Szydłowcu i Łodzi, Zakłady Stalarki Budowlanej „STOLBUD”, Fabryka Maszyn Żniwnych, Zakłady dla Niewidomych w Laskach pod Warszawą, Zakłady Urządzeń Dźwigowych w Warszawie, Zakład Energetyczny, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Okręgowa Dyrekcja Inwestycji Miejskich, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Izokor-Instal, Zakłady Ceramiki Stołowej we Włocławku, Zakład Metaloplastyki i Ślusarni Artystycznej Oddziału Pracowni Konserwacji Zabytków w Warszawie, Mostostal, Płockie Przedsiębiorstwo Robót Mostowych, Regionowy Urząd Telekomunikacyjny, Mennica Państwowa w Warszawie, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Wojewódzka Komenda Straży Pożarnych oraz kilka innych przedsiębiorstw i zakładów transportowo-usługowych.

Klub w podziemiach domu „Pod Opatrznością”. Relikty budowlń z XIV wieku

Poza 25 jednostkami gospodarki społecznej wykonywało roboty jeszcze 12 rzemieślników i artystów: dr Romuald Drzewiecki z Uniwersytetu w Toruniu, Franciszek Jędrzejczuk, Jan Rudzki, Tadeusz Makowski, Andrzej Misiak, Jerzy Baranowski, doc. Kazimierz Zieliński z Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, mgr Tadeusz Zaremba, Franciszek Rembowiczki z Kutna, mgr inż. Feliks Dzierżanowski z Warszawy, Jan Przybyłowicz i Tadeusz Lewicki.

Łączna długość zainstalowanych pólek metalowych wynosi 1.202 m.b. z tego 900 m.b. nietypowych, wysokich wykonanych przez Zakład Stolarki Budowlanej „Stolbud”, a 302 m.b. typowych (międzynarodowych) wykonanych przez Zakłady dla Niewidomych w Laskach.

Swoje obowiązki wypełnili dobrze pracownicy zawodowi naszej Biblioteki, którym przenosząc księgozbiór do nowej siedziby pomogła młodzież 3 szkół: Liceum Malachowskiego, Technikum Samochodowego, Technikum Mechanicznego i Szkoły Podstawowej nr 2 — za co im serdecznie dziękuję.

Koszt robót wyniósł ogółem 7.000.000 złotych w tym 500.000 zł — to wartość czynów społecznych oraz darów członków Towarzystwa i jego przyjaciół, a 250.000 zł — to kwota zaoszczędzona na wykonaniu funkcji inwestorskich przez sam Zarząd TNP. Łącznie 750.000 zł.

Tym Społecznikom należą się szczególne słowa uznania. Symbolicznym tego wyrazem niech będą dyplomy honorowe TNP, które zespołom jak również osobom indywidualnym chciałbym teraz wręczyć:

- 1) Zespołowi Pracowni Projektowej Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunalnego w Płocku w składzie: inż. Stanisław Rózga — przewodniczący, mgr inż. Piotr Malinowski, mgr inż. Ignacy Bładowski, mgr inż. Małgorzata Granosik, Stefan Rumiński, Tadeusz Stańczak, Stanisław Chyliński, Danuta Opalińska, Elżbieta Szymańska, Lucyna Ciechomska i Lidia Owadowska — za wykonanie w 1973 r. w czynie społecznym dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę i modernizację zabytkowego domu „Pod Opatrznością” dla potrzeb Biblioteki im. Zielińskich TNP — wartości 123.600 zł.
- 2) Sekcji Architektury i Urbanistyki TNP w składzie: inż. Czesław Korgul — przewodniczący, mgr inż. Ignacy Bładowski, mgr inż. Janusz Łabuz, mgr inż. Irena Łuczak, mgr inż. Paweł Paprocki, Anna Ciesielska, mgr Jan Hilczer i inż. Andrzej Szymski — za projektowanie w czynie społecznym wnętrza architektonicznych i sprawowanie nadzoru autorskiego w latach 1973—1976 w zabytkowym domu „Pod Opatrznością” — nowej siedzibie Biblioteki im. Zielińskich TNP — wartości 61.000 zł.
- 3) Panu Rudolfowi Piechocińskiemu — za pełnienie w czynie społecznym w latach 1973—1976 nadzoru budowlanego i pomoc w sprawowaniu funkcji inwestorskich przy przebudowie i modernizacji zabytkowego domu „Pod Opatrznością” dla potrzeb no-

wej siedziby Biblioteki im. Zielińskich TNP — wartości 60.000 zł.

- 4) Zespołowi Koła Zakładowego SIMP przy Fabryce Maszyn Żniwnych w Płocku w składzie: mgr inż. Czesław Piekut — przewodniczący, mgr inż. Stanisław Bonisławski, Bronisław Skierkowski, inż. Marian Cebula (projektant), Stefan Branczewski, Bernard Torbicki, Stanisław Piotrowski, Zbigniew Marat, Stanisław Gościński i Stanisław Cieszkowski — za wykonanie w 1976 r. w czynnie społecznym 25 sztuk drabin specjalnych przesuwanych i torów jezdnych łącznie z montażem w magazynach książek w zabytkowym domu „Pod Opatrznością” — nowej siedzibie Biblioteki im. Zielińskich TNP — wartości 89.625 zł.
- 5) dr Romuald Drzewiecki z Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu — nie podjęte honorarium za wykonane prace projektowe przy urządzaniu wystroju wewnątrz Biblioteki im. Zielińskich TNP w domu „Pod Opatrznością” — wartości 22.000 zł.
- 6) inż. Ludwik Żak — prace społeczne przy adaptacji domu „Pod Opatrznością” przy rozpracowaniu technologiczno-produkcyjnym wewnątrz i regatów, nadzór nad wykonawstwem i montażem, załatwianie niezbędnych materiałów — wartości 18.000 zł.
- 7) mgr inż. Feliks Dzierżanowski — za wykonanie w czynnie społecznym w 1976 r. projektów detali architektonicznych: lamp ze wspornikami i krat w naświetlaczach w zabytkowym domu „Pod Opatrznością”, nowej siedzibie Biblioteki im. Zielińskich TNP — wartości 14.000 zł.
- 8) doc. dr Kazimierz Zieliński z Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie — wykonanie tablicy z miedzi dla Biblioteki im. Zielińskich TNP — wartości 8.000 zł.
- 9) mgr inż. Zbigniew Kulik — za przygotowanie w czynnie społecznym w latach 1975—1976 dokumentacji materiałowej i współpracę w zakresie ustalania reżimów technologicznych przy wykonywaniu wewnątrz w zabytkowym domu „Pod Opatrznością” dla potrzeb nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich TNP — wartości 7.000 zł.
- 10) Mieczysław Zeberkiewicz — nadzór nad robotami elektrycznymi w domu „Pod Opatrznością” — wartości 6.000 zł.
- 11) Jan Foryszewski — nadzór nad robotami wodno-kanalizacyjnymi — wartości 6.000 zł.
- 12) art. plastyk Tadeusz Zaremba — za dar obraz „Nie rozdziobią nas kruki i wrony” na rzecz nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich TNP — wartości 20.000 zł.

Inż. Stanisław Różga — w imieniu Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunalnego wręczył

prezesowi Towarzystwa Naukowego Płockiego pismo następującej treści:

Płock, dnia 10 kwietnia 1976 r.

Towarzystwo Naukowe Płockie

„Zasłużonemu dla kultury i nauki polskiej Towarzystwu Naukowemu Płockiemu pracownicy Pracowni Projektowej przy Przedsiębiorstwie Budownictwa Komunalnego w Płocku zobowiązują się wykonać dokumentację projektowo-kosztorysową na przebudowę oficyny budynku przy Pl. Narutowicza 2 w terminie do 1 grudnia 1976 r. Budynek ten przeznaczony jest dla potrzeb rozwojowych Biblioteki im. Zielińskich TNP.

Równowartość opracowania powyższej dokumentacji w wysokości 70 tys. zł przekazujemy jako dar na rzecz Towarzystwa Naukowego Płockiego”.

inż. STANISŁAW RÓZGA i inż. MIECZYSLAW BANDURSKI

Mgr Zaremba wręczył prezesowi Towarzystwa list treści następującej:

W.Sz.P.

dr inż. Jakub Chojnacki

Prezes Towarzystwa Naukowego

Płockiego

Szanowny Panie Prezesie,

uprzejmie proszę o przyjęcie do zbiorów Towarzystwa Naukowego Płockiego w formie daru, dla nowo otwieranego gmachu biblioteki Towarzystwa, mego obrazu pt. „Nie rozdziobią nas kruki i wrony”. Obraz powstał w 1975 roku, a wartość jego oszacowana przez komisję ZPAP wynosi 20.000 złotych.

Obraz ten brał udział w wystawie Plastyki płockiej w 1975 r.

Przekazując go na rzecz TNP pragnę dać wyraz swego poparcia dla naukowej działalności Towarzystwa, a zwłaszcza w dziedzinie ochrony środowiska, która to tematykę Pan i Zarząd Towarzystwa stara się upowszechnić na terenie naszego miasta i która jest tematem moich artystycznych zainteresowań.

Z poważaniem

art. plastyk TADEUSZ ZAREMBA

Płock, ul. Jaśminowa 4 m. 118

Następnie prezes dr inż. Jakub Chojnacki poprosił o zabranie głosu przedstawiciela Ministra Kultury i Sztuki, dyrektora departamentu

MINISTER KULTURY I SZTUKI

DYPLOM HONOROWY
wraz z medalem
DŁA

*Biblioteki im. Zielińskich
Towarzystwa Naukowego Płockiego*

**ZA OSIĄGNIĘCIA
W UPOWSZECHNIANIU
KULTURY**

MINISTER

WARSZAWA, DNIA 10-IV-1976

dr Edwarda Palińskiego, który w swoim wystąpieniu podniósł doniosły fakt oddania na rzecz zasłużonej Biblioteki im. Zielińskich tak wspaniałej siedziby. Należą się wyrazy wielkiego uznania Zarządowi Towarzystwa Naukowego, działaczom i bibliotekarzom za ich trud i pracę, za osiągnięcia w dziedzinie bibliotekarstwa.

Mówca poinformował, że minister Kultury i Sztuki poseł Ziemi Płockiej Józef Tejchma, wysoko oceniając całokształt działalności Biblioteki im. Zielińskich TNP, jej ważną rolę w życiu umysłowym miasta i województwa płockiego, przyznał tej zasłużonej dla nauki i kultury placówce Dyplom Honorowy wraz z medalem.

Po zapoznaniu uczestników uroczystości z tekstem dyplomu dr Paliński wręczył dyplom i medal prezesowi Towarzystwa Naukowego Płockiego dr inż. J. Chojnackiemu.

W imieniu Towarzystwa Naukowego w Toruniu zabrał głos jego prezes wybitny polski uczony członek rzeczywisty PAN, prof. dr Konrad Górski. W pięknym swoim przemówieniu wskazał na związki, jakie łączą obie instytucje: Towarzystwo Naukowe Płockie i Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Zarówno Towarzystwo Płockie jak i Toruńskie zostało obdarowane przez rodzinę Zielińskich cennymi książkami, które przyczyniły się do rozwoju znaczących w nauce i kulturze kraju bibliotek.

Piękny dar delegacji Towarzystwa Naukowego Płockiego na obchodzonych przed kilku mie-

siącami uroczystościach 100-lecia Toruńskiego Towarzystwa Naukowego nie tylko wzbogaca nasze zbiory ale przede wszystkim bardziej jeszcze wiąże obie placówki w ofiarnej służbie dla nauki polskiej.

Oddanie tej pięknej siedziby dla potrzeb biblioteki im. Zielińskich stanowi akt wielkoduszny umysłów i serc ludzi, którzy w tym miejscu na tej pięknej ziemi płockiej, żyją i pracują, którzy w książce, w wiedzy upatrują wartości najpiękniejsze, najszlachetniejsze i najbardziej potrzebne człowiekowi i krajowi. Niechaj ta zasłużona placówka żyje i rozkwita na pożytek wszystkim, którzy kochają swoje miasto i swoją ojczyznę.

Następnie zabrał głos poeta Stefan Gołębowski — członek honorowy Towarzystwa Naukowego Płockiego. Swoje przemówienie nasycone uczuciem i wspomnieniami z płockiej szkoły, do której uczęszczał w latach 1915—1921, zakończył słowami: „Pierwszą przypominałem po to, żeby w tym nowym gmachu Biblioteki w Roku Bibliotek i Czytelnictwa wydobyć uśmiech wszystkich wiosen, które z tą wiosną nadchodzą i następnie zapowiadają”...

W imieniu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Biblioteki Narodowej przemówił dyrektor doc. dr Witold Stankiewicz:

Z głębokim wzruszeniem uczestniczę w tym wielkim dla kultury Płocka i województwa płockiego fakcie. Jako przewodniczący Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich cieszę się szczególnie z tego, iż cennemu księgozbiorowi, bibliotekarzom tu pracującym, stworzono godne instytucji, godne tysiącletniego grodu warunki. Znane są zasługi Towarzystwa Naukowego Płockiego, znany jest wkład Biblioteki im. Zielińskich. Pragnę w imieniu Biblioteki Narodowej w tym uroczystym dla bibliotekarstwa dniu złożyć dar: dwa starodruki — dzieło heraldyczne z XVIII wieku i jednocześnie powiadomić, że Bibliotece im. Zielińskich TNP z dniem dzisiejszym przyznano przywilej-klauzulę największego uprzywilejowania w otrzymywaniu książek z rezerw Biblioteki Narodowej.

Z kolei dyrektor doc. dr Witold Stankiewicz odczytał drukowany list — adres gratulacyjny, który wraz z 2 tomami starodruków wręczył prezesowi TNP.

Następnie zabrał głos dr inż. Jakub Chojnacki, kończąc swoje przemówienie następującymi słowami:

DRODZY ZEBRANI!

Na frontonie najslawniejszej i największej biblioteki świata starożytnego — biblioteki aleksandryjskiej widniał grecki napis — powtórzony w naszym zaproszeniu — „psyche iatreion”, co się tłumaczy: apteka dla ducha lub lecznica duszy.

Szanowny Pan

Dr inż. Jakub Chojnacki

Prezesa

Towarzystwa Naukowego Płockiego

w Płocku

Szanowny Panie Prezesie

Z okazji otwarcia nowej siedziby Biblioteki imienia Zielińskich składam serdeczne gratulacje i przekazuję pozdrowienia w imieniu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i Biblioteki Narodowej.

W dziejach nauki i kultury polskiej, a szczególnie w dziejach bliskiej nam wszystkim Ziemi Mazowieckiej — Biblioteka im. Zielińskich była zawsze ważnym ogniskiem myśli i jedną z najwartościowszych skarbnic polskiego piśmiennictwa. Oparta w głównym swym zrębie na pięknym księgozbiore Gustawa i Józefa Zielińskich, od 1907 r. związana została z Towarzystwem Naukowym Płockim. Jej zbiory mnożyli i nad jej rozwojem czuwali ludzie tak zasłużeni dla nauki i kultury naszego kraju jak Ludwik Krzywicki, Aleksander Macieja i małżonkowie Rutszy. Sposób przechowania księgozbioru i gabinetu pracy wielkiego historyka i patrioty Władysława Smoleńskiego stanowi świadectwo wzruszającego pietizmu i rzetelnej dbałości o te pamiątki, które są dowodem kontynuacji i żywotności kultury narodowej w okresie zaborów.

Ocalona szczęśliwie z obydwu wojen światowych — Biblioteka im. Zielińskich ma w Polsce Ludowej większe zadania niż kiedykolwiek w swej historii. Wraz z Towarzystwem Naukowym Płockim stanowi obecnie centrum badań regionalnych o osiągnięciach, mogących stanowić wzorzec dla całego kraju. Zarazem sprzątać musi dynamiczemu rozwojowi Płocka — stolicy naszej petrochemii, miasta wojewódzkiego o szybko rosnącej ludności i niemniej szybko rosnącego ośrodka nauki i kultury. Wzręczona działalność Towarzystwa Naukowego Płockiego, wzrastająca się m. in. w imponującej ilości wydawnictw — budzi głęboki szacunek.

Obecna zmiana siedziby Biblioteki, przypadająca w roku Bibliotek i Cyfelnictwa — stwarza dla Jej dalszego rozwoju jeszcze pomyślniejsze perspektywy.

W przekonaniu, że dotychczasowa działalność Biblioteki im. Zielińskich pozwala wierzyć w niemniej chlubną Jej przyszłość — pragnę złożyć wszystkim Jej pracownikom i sympatykom życzenia dalszych wybitnych osiągnięć w służbie społecznej i kulturalnej.

Dyrektor Biblioteki Narodowej

(Dot. dr. hab. Witold Stankiewicz)

Adres gratulacyjny skierowany do inż. dr. Jakuba Chojnackiego — prezesa Towarzystwa Naukowego Płockiego przez dyrektora Biblioteki Narodowej w Warszawie doc. dr. hab. Witolda Stankiewicza z okazji otwarcia nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich TNP

Gorącym pragnieniem Towarzystwa Naukowego Płockiego jest, by nowa siedziba Biblioteki spełniała tę rolę dla całej społeczności płockiej, dla województwa płockiego i dla Kraju.

Wierzymy, że sprzyjać temu będzie dalszy klimat życzliwości, opieki i pomocy ze strony władz państwowych, wojewódzkich i miejskich.

Aby droga do tej „apteki dla ducha” — skarbnicy wiedzy i kultury stanęła otworem, trzeba pokonać jeszcze jedną — ale już ostatnią — przeszkodę, a mianowicie przeciąć tę piękną, trójkolorową wstęgę o barwach Miasta, o co

mam zaszczyt uprzejmie prosić pana Wojewodę Kazimierza Janiaka, Sekretarza KW Tadeusza Kruka i Prezydenta miasta Henryka Rybaka.

Przed dokonaniem oficjalnego otwarcia nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich w krótkich słowach przemówił Wojewoda Płocki mgr Kazimierz Janiak.

Podniósł on funkcję i rolę, jaką spełnia i spełniać będzie dla dobra nauki polskiej, dla społeczeństwa miasta i województwa płockiego Biblioteka Towarzystwa Naukowego Płockiego. Za trud poniesiony w rekonstrukcji i adaptacji

Wojewoda płocki mgr Kazimierz Janiak przecina - jako pierwszy - symboliczną wstęgę. Z lewej strony - prezes TNP, za nimi: mgr Lech Majewski, mgr Henryk Rybak, mgr Tadeusz Kruk, doc. dr Witold Stankiewicz, z prawej siedzi bard Mazowsza — poeta Stefan Gołębiowski, członek honorowy TNP

tego zabytkowego budynku serdecznie podziękował Zarządowi TNP, wszystkim osobom, instytucjom i przedsiębiorstwom w tej pracy uczestniczącym, życzył Towarzystwu dalszych osiągnięć w służbie nauce i kulturze.

Po przecięciu trójkolorowej wstęgi o barwach flagi miejskiej przez wojewodę płockiego Kazimierza Janiaka, sekretarza KW Tadeusza Kruka i prezydenta m. Płocka Henryka Rybaka wszyscy uczestnicy uroczystości, poprowadzeni przez dyrektora Biblioteki im. Zielińskich TNP mgr. Stanisława Kostaneckiego zwiedzili gmach i urządzenia nowej siedziby w domu „Pod Opatrznością” przy Pl. Narutowicza 2.

W godzinach południowych w siedzibie Towarzystwa Naukowego przy Pl. Narutowicza 8 odbył się uroczysty obiad dla darczyńców i wykonawców czynów społecznych i gości z udziałem władz, biorących udział w uroczystości.

Piękny w formie i treści toast wznosił sekretarz KW PZPR Tadeusz Kruk, wskazując na polityczną wagę faktu, jaki przeżyli uczestnicy uroczystości otwarcia Biblioteki. Omówił rolę placówki w mieście i województwie, sprawę zaangażowania w czyn ludzi i instytucji.

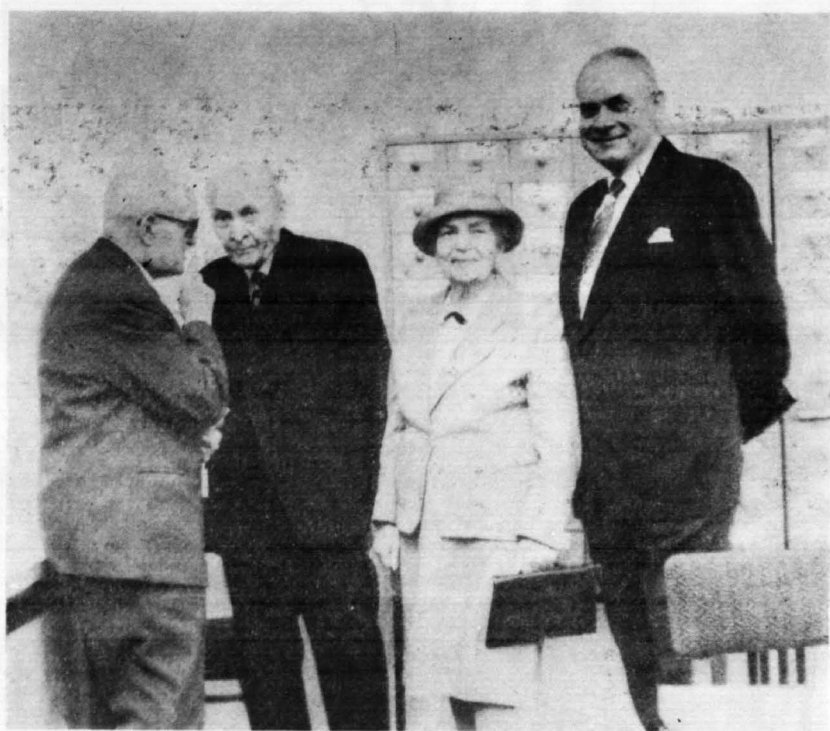
Życzył placówce i pracownikom, działaczom Towarzystwa oraz wszystkim społecznikom sił oraz wielkiego temperamentu i zaangażowania w służbie miasta i kraju.

W czasie obiadu wznosił również toast prof. dr Konrad Górski. Nawiązując do twórczości Juliusza Słowackiego i Stefana Żeromskiego, omówił rolę oddanej sprawie publicznej jednostki w życiu narodu i w dziejach świata.

Stwierdził z zadowoleniem, że właśnie działaniem i pracą takich ludzi jest to piękne dzieło, które w tym dniu oddano na użytek nauki. Życzył społeczeństwu województwa płockiego jeszcze większej liczby takich ofiarników, jakich posiada Towarzystwo Naukowe Płockie.

Prezes Towarzystwa dr inż. Jakub Chojnacki na zakończenie w serdecznych słowach podziękował wszystkim zebranym, wysuwając jednocześnie dalszy problem przebudowy i adaptacji oficyny przy domu „Pod Opatrznością” dla potrzeb Biblioteki i budowy Domu Pracy Twórczej TNP w Cierszewie nad Skrwą.

Bez wątpliwości otwarcie nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich TNP stanowi pierwszy, bardzo poważny krok w podnoszeniu warunków pracy biblioteki naukowej. Następny musi być

W pomieszczeniu katalogów. Od lewej: mgr Bolesław Jędrzejewski — prezes TNP w latach 1945—1949, prof. dr Konrad Górski — członek rzeczywisty PAN i prezes Towarzystwa Naukowego w Toruniu wraz z żoną Martą i dr Tadeusz Chrostowski — wiceprezes TNP

zrobiony w najbliższym czasie, aby rozwiązać na dziś i najbliższe lata problem pomieszczeń bibliotecznych. Województwo Płockie czeka również wielkie zadanie zbudowania Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej.

Harmonijny rozwój przemysłu, nauki i kultury w Płocku i województwie płockim dziś

już przestał być postulatem, stanowi natomiast proces systematycznie realizowany.

Wielkość i tempo zależy od ludzi i ich zaangażowania, rozumienia i woli. Że tacy ludzie są, działają i pracują, potwierdziło otwarcie nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego.

